

S3 w modelu „Utrzymaj standard”

Utworzono: wtorek, 13, grudzień 2011 09:14 Agnieszka Serbeńska

Tradycyjny model utrzymania dróg, który przez wiele lat obowiązywał w polskim drogownictwie, polegał na wykonywaniu siłami własnymi zarządcy wszelkich czynności w tym zakresie. Teraz na przeważającej sieci dróg krajowych dominuje model „mieszany”. Część więc zadań utrzymaniowych jest zlecana na zewnątrz w ramach oddzielnych przetargów. Zlecenia obejmują zakres prac wcześniej zidentyfikowanych zgodnie z istniejącymi potrzebami i możliwościami finansowymi. Natomiast pozostałe czynności wykonywane są własnymi siłami przez zarządcę drogi. „Utrzymaj standard” to nowy model, który wprowadzony został na zachodniopomorskim odcinku drogi S3. W tej formule zarządca zleca wszystkie czynności związane z utrzymaniem drogi jednemu, zewnętrznemu podmiotowi, pozostawiając sobie kontrolę nad dotrzymaniem ustalonych standardów. Zgodnie z zapowiedziami ten model będzie upowszechniany w strukturach Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Droga S3 między Szczecinem a Gorzowem Wielkopolskim została zbudowana po całkowicie nowym śladzie. Ten ślad prawie pokrywa się z przebiegiem w korytarzu wcześniej planowanej autostrady A3. Odcinek S3 od autostrady A6, tj. od węzła Klucz w okolicach Szczecina, do węzła Myślibórz, tj. do skrzyżowania z drogą krajową nr 26, jest zarządzany przez oddział szczeciński Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Właśnie ten fragment jest poligonem doświadczalnym dla modelu „Utrzymaj standard”. Minął pierwszy rok funkcjonowania tego modelu w praktyce.

Zachodniopomorski fragment drogi S3, mierzący 54 km, został oddany do ruchu w roku 2010: odcinek Klucz-Pyrzyce -26 maja, a odcinek Pyrzyce-Myślibórz 22 października. Jest to droga ekspresowa dwujezdniowa (posiada po dwa pasy ruchu w obu kierunkach, szer. pasa ruchu - 3,50 m, szer. pasa dzielącego - 4,00 m, szer. pasa awaryjnego - 2,50 m, szer. pobocza gruntowego - 0,75 m), dostosowana do

S3 w modelu „Utrzymaj standard”

Utworzono: wtorek, 13, grudzień 2011 09:14 Agnieszka Serbeńska

obciążeń na oś 115 kN. W jej ciągu zlokalizowano 53 wiadukty i 102 przepusty.

Do wykonania czynności utrzymaniowych w otwartym przetargu został wybrany wykonawca, który przez 4 lata będzie zapewniał określony w specyfikacjach standard utrzymania drogi. Obowiązki wykonawcy obejmują zarówno utrzymanie letnie, jak i zimowe. Za to otrzymuje on zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne. Na potrzeby realizacji umowy wykonawca nieodpłatnie korzysta z wybudowanego w ramach kontraktu na realizację S3 obwodu utrzymania przy węźle Pyrzyce. Pracownicy GDDKiA zajmują się kontrolą realizowanych przez wykonawcę prac oraz dotrzymywania jakości robót i ich zgodności ze standardami utrzymania zawartymi w SST.

Do obowiązków wykonawcy należy: wykonywanie objazdów drogi co 2 godziny w porze od 6.00 rano do 18.00 wieczorem oraz co 4 godziny w porze nocy. Praktycznie oznacza to stałą obecność patroli na drodze i właśnie ta możliwość szybkiego pozyskiwania informacji oraz natychmiastowej reakcji służb stała się ideą przewodnią wprowadzenia modelu „Utrzymaj standard”. To jest niezwykle istotne w przypadku dróg ekspresowych, na których pojazdy rozwijają dużo większe prędkości niż na klasycznych trasach.

W kontrakcie wykonawca ma wyspecyfikowane prowadzenie zimowego utrzymania drogi, utrzymanie nawierzchni, w tym zabezpieczenie powstałych ubytków poprzez remont cząstkowy masą lub inną technologią, dbanie o czystość jezdni i pasa drogowego. Kontrakt obejmuje również utrzymanie wyposażenia technicznego drogi ekspresowej w dobrym stanie technicznym i nie zagrażającym brd, zapewnienie prawidłowego funkcjonowania wszystkich elementów drogi, w tym dbanie o oznakowanie pionowe i słupki prowadzące oraz ich bieżące uzupełnianie (w przypadku zniszczeń, kradzieży itp.) oraz oznakowanie poziome, pielęgnowanie zieleni przydrożnej (trawniki, drzewa i krzewy), utrzymanie skarp i nasypów (uzupełnianie ubytków i naprawa po kolizjach i zjawiskach atmosferycznych). Ponadto obowiązkiem wykonawcy jest utrzymanie oraz doposażenie w dodatkowe urządzenia umożliwiające lepsze zarządzanie drogą ekspresową S3, np. kamery. W ramach jego zadań mieści się także współpraca z administracją drogową, Policją, Pogotowiem ratunkowym, jednostkami Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Wykonawca dokonuje zgłoszeń do Policji stwierdzonych przypadków dewastacji lub kradzieży oraz uszkodzeń mechanicznych elementów wyposażenia drogi.

S3 w modelu „Utrzymaj standard”

Utworzono: wtorek, 13, grudzień 2011 09:14 Agnieszka Serbeńska

W przypadku, kiedy prowadzona kontrola wykonywanych czynności nie wykaże żadnych uchybień w świadczonych usługach wypłacana jest wykonawcy cała kwota miesięcznego zryczałtowanego wynagrodzenia. Jeśli jednak zostaną stwierdzone nieprawidłowości czy odstępstwa od zasad realizacji poszczególnych czynności naliczane są punkty karne. Jeden punkt karny kosztuje wykonawcę 500 zł. Po zsumowaniu punktów uzbieranych w ciągu miesiąca odliczana jest z wynagrodzenia wykonawcy wyliczona kwota. Na przykład nie oznakowanie bezzwłoczne wyboju zagrażającego bezpieczeństwu ruchu drogowego oznacza karę 5 punktów, a nie naprawienie tego w ciągu czterech godzin od jego wykrycia – kolejne 5 punktów. Czyli z wynagrodzenia potrącanie jest łącznie 10 tys. zł.

W kontraktach na kompleksowe utrzymanie dróg trudno przewidzieć i zapisać w specyfikacjach technicznych wszystkie czynności, jakie mogą się okazać konieczne do wykonania. Na przykład już z doświadczeń funkcjonowania modelu „Utrzymaj standard” wiadomo, że może wyniknąć z analiz porealizacyjnych montaż, a tym samym utrzymanie, nowych, dodatkowych elementów infrastruktury drogowej (np. ekrany przeciwhałasowe, urządzenia podczyszczające ścieki opadowe). Również dodatkowe takie obowiązki mogą wynikać z powtórnej oceny oddziaływania na środowisko, wykonywanej z uwagi na zmieniające się granice obszarów Natura 2000. Podobnie sytuacja może się skomplikować w przypadku audytu brd, jaki trzeba wykonać w pierwszym okresie funkcjonowania nowej drogi. Ryzykiem ponadto obarczone jest utrzymanie zimowe, bowiem nie są przewidywalne ekstremalne warunki, jakie w ciągu czterech lat trwania kontraktu może przynieść aura. Kolejne ryzyko niosą nieprzewidywalne letnie opady i niewydolne zewnętrzne systemy melioracyjne. Trzeba się też liczyć z zaskoczeniami jakie mogą wynikać z liczby kolizji bądź ze skali kradzieży elementów wyposażenia drogi.

Wnioski szczecińskiego Oddziału GDDKiA zebrane na bazie dotychczas zdobytych doświadczeń wskazują jednak, że system „Utrzymaj standard” jest najbardziej efektywny i najtańszy ze wszystkich dotychczas występujących modeli utrzymania dróg. Koszt funkcjonowania systemu jednak zależy od ustalonych standardów utrzymania. W szczecińskim przypadku roczny koszt utrzymania kilometra drogi wynosi 240 tys. zł.

Model „Utrzymaj standard” równocześnie z zapewnieniem wyższego poziomu utrzymania drogi (szybszego czasu reakcji) pozwala zmniejszyć ilość zatrudnianych przez GDDKiA osób oraz zminimalizować koszty zakupu i utrzymywania sprzętu i materiałów niezbędnych do realizacji zadań utrzymaniowych.

S3 w modelu „Utrzymaj standard”

Utworzono: wtorek, 13, grudzień 2011 09:14 Agnieszka Serbeńska

Z dotychczasowych doświadczeń wynika również, że funkcjonowanie takiego kontraktu utrzymaniowego powinno być dłuższe niż 4 lata, a „Utrzymaj standard” powinien być wprowadzany przede wszystkim na autostradach i drogach ekspresowych.

AS

Materiał na podstawie wystąpienia Grzegorza Dziędziny – zastępcy dyrektora szczecińskiego Oddziału GDDKiA, podczas V Forum Polskiego Kongresu Drogowego „Zarządzanie drogami – nowe wyzwania” – Warszawa, 14-15 listopada 2011 r.